

[Fuglsang.]

Danmark på højde med det, man kalder situationen?

Så vil jeg gerne sige en ting til. Denne debat om indkøb af de nye jagerfly får for mig sin særlige baggrund ved den debat, vi havde her i går, og ved de vedtagelser, som skete så sent som i nat. Jeg tænker selvfølgelig på dette overgreb mod arbejderes og andre lønmodtageres økonomiske og grundlæggende demokratiske rettigheder. De blev jo netop motiveret med en slags ansvarsfølelse for Danmarks økonomiske situation og som så ofte før bag dette den mere eller mindre skjulte trussel, at hvis arbejderne ikke bøjede sig for de stillede krav, så betød det massearbejdsløshed, nye vanskeligheder for erhvervslivet osv. osv.

Men når vi i dag skal se på Danmarks situation ud fra en militær eller forsvarspolitisk synsvinkel, så er det ligesom et helt andet land, vi befinder os i. Når vi har hørt på nogle af talerne i dag, får man ikke indtryk af, at der på nogen måde er smalle steder. Så klamrer man sig til forsvarsforliget, så klamrer man sig til den kendsgerning, at oven på den hidtil største stigning i de militære udgifter spørger disse jagerindkøb, som vil komme op på 2,5-3 mia kr., og her er det, jeg vil tro, at ikke alene de deputationer, som i går fik deres ønsker afvist, men mange andre vil spørge: hvorfor skulle det være mere ødelæggende for Danmarks økonomi, om vi f. eks. foretrak at bygge 100 nye lejligheder fremfor at købe bare én jager, eller om man gør hele regnestykket op, at lade bygge 7.000 nye lejligheder fremfor det samlede indkøb af disse fly.

Men der findes jo andre huller, man kunne kaste pengene i, f. eks. de stadig forhøjede priser på vores børneinstitutioner. Mon ikke mangen en arbejdende mor ville finde det mere betryggende, om pengene blev brugt til at gøre børnehaver og vuggestuer gratis gennem 3 år end til at købe disse fly?

Eller tænk på, at vel for en 5-6 af disse fly kunne man undgå at afvise de uddannelsessøgendes naturlige krav om udbetaling af de penge, der ligger i Statens Uddannelsesstøtte.

Dertil kommer, at disse fly koster jo ikke blot det, som angiver selve indkøbet. Der skal mennesker til at betjene flyene i luften

og på landjorden, og det er næppe billigere at uddanne en pilot end at uddanne en ingeniør eller en læge. Vi har hørt meget om den dyre energi på alle andre områder, men disse fly og i det hele taget militæret har ikke gjort sig kendt ved at være nogle af de mest energibesparende.

Blandt følgevirkningerne af disse og andre militære indkøb er også, at de kræver en vis tumleplads. I forvejen er det sådan, at militæret beslæglægger 360 km² af Danmarks jord. Også det må man tage med i betragtning.

Dertil kommer, at disse indkøb vil kræve et tilsvarende kostbart udstyr på andre områder. Jeg vil tro, at en del i denne sal ligesom jeg har modtaget en række henvendelser i anledning af lufthavnsbyggeriet i Tune, som giver udtryk for, at dette anlæg med raketter og kaserner mere ligner en militær end en civil lufthavn, og vi kender lidt af det samme i den by, hvor jeg kommer fra.

Nu er der her i dag og også i pressen talt en hel del om det, man kalder kompensationsindkøb for indkøbene af flyene, altså modordrer til dansk industri. Det er, ligesom man forsøger at skabe en større diskussion om flytypen, end om, hvorvidt man overhovedet skal købe nogle af disse jagerfly. Det er måske også tilsigtet.

Det kunne aldrig falde mig ind at drage Hitlers navn ind i historien. Det behøver man heller ikke. Gennem hele kapitalismens historie har man gang på gang set, hvordan kapitalismen har forsøgt at løse sine selvskabte problemer ved oprustning, ved gennem at nedskære massernes købekraft at kunne øge profittens andel, bl. a. gennem militære ordrer. Men med hensyn til at skabe beskæftigelse er det ikke rigtigt, at disse modydelse skaber mere beskæftigelse, end der kunne skabes gennem en mere fornuftig og produktiv anvendelse af disse penge. Og hvad angår de militære udgifter, har det jo gang på gang vist sig at være en temmelig kostbar historie for menneskene.

Men der er også en anden side ved disse flyindkøb. For ikke ret længe siden købte vi for 515 mill. kr. — 120 — vesttyske leopardtanks, som skal begynde at leveres i 1976, og disse flyindkøb, vi nu diskuterer, skal leveres også nogle år frem i tiden. Vi gør dette, samtidig med at stormagterne og en række europæiske stater både i øst og